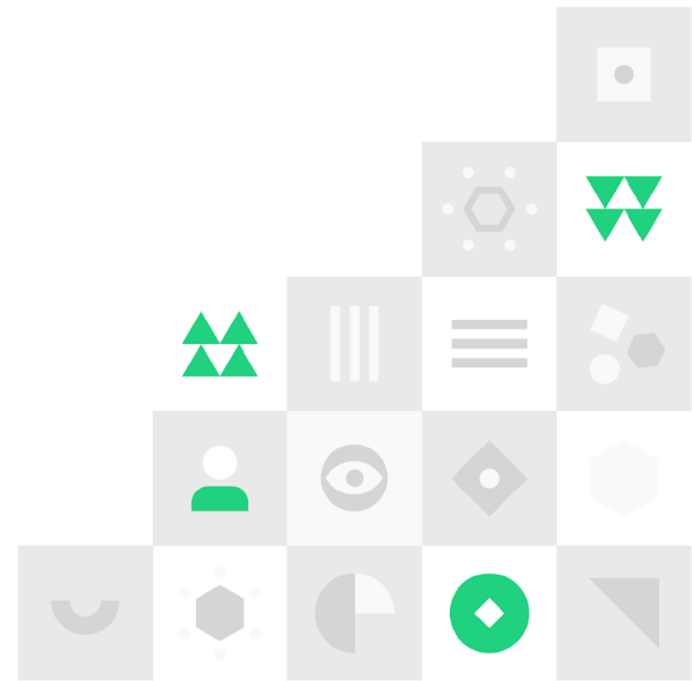

Jak tworzyć programy wsparcia dla młodych, którzy chcą działać?

Olga Napiontek
Fundacja Cavis Polonus

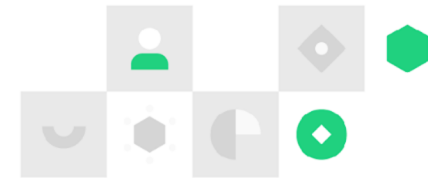

Argumenty rzecznicze

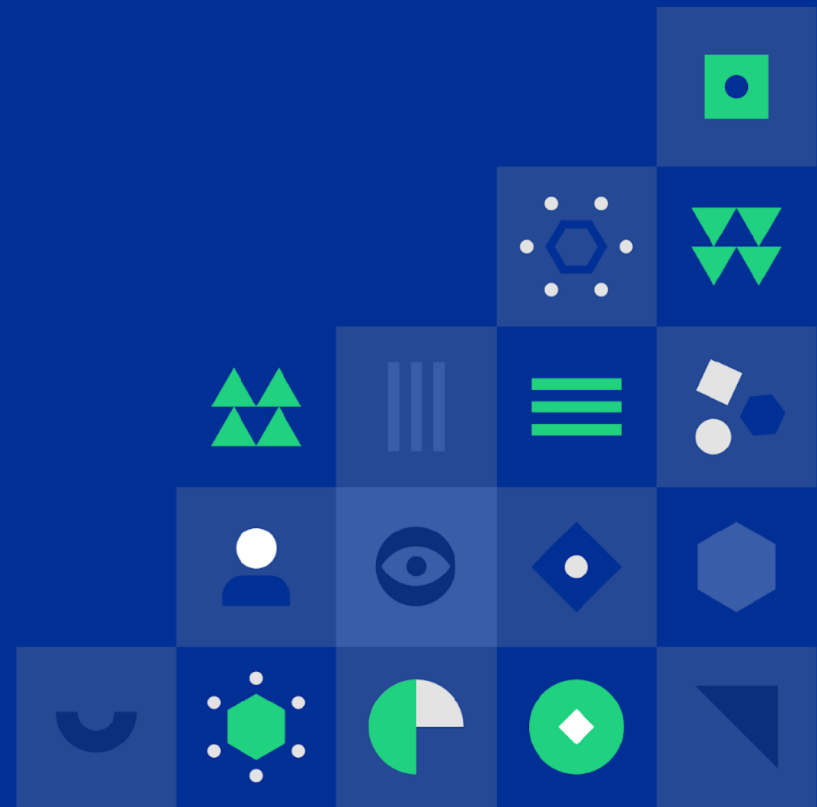

**Lokalne sposoby
na aktywność młodych**

Część 1

Argumenty rzecznicze

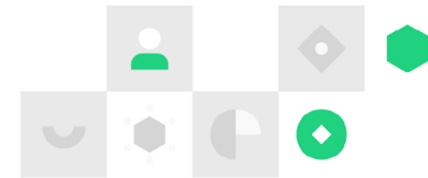
**Nasze miasta i gminy będą się
lepiej rozwijały, gdy już dziś
zaangażujemy młodych ludzi!**

Polska, mimo jeszcze stosunkowo młodej struktury wieku ludności, w najbliższych 20-40 latach XXI wieku dołączy do krajów **najstarszych w sensie demograficznym**.

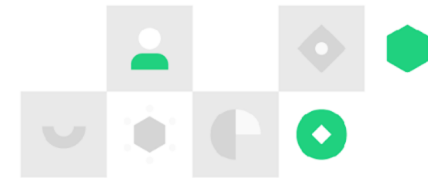
W roku 2005 na 100 osób w wieku 0-14 lat
przypadały 82 osoby w wieku 65+,
zaś w 2019 roku wskaźnik wyniósł 118 osób.

W najbliższych 20-30 latach znacząco wzrośnie,
osiągając **197 osób w 2035 roku** i **269 osób**
w 2050 roku.

Zmiana relacji między tymi grupami wieku może być zauważalna zwłaszcza na poziomie lokalnym.

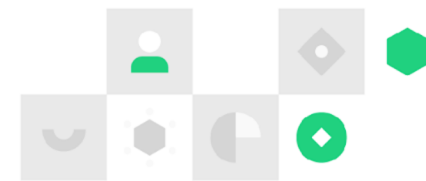
Już obecnie występują obszary / gminy „stare” lub „młode” w demograficznym sensie, a różnice te będą się pogłębiać.

**Na przestrzeni lat 2004-2019
wzrost dochodów z PIT
był większy w samorządach,
gdzie ubyło najmniej młodych
i gdzie jest relatywnie najmniej
starszych mieszkańców.**

W gminach gdzie w ostatnich latach
ubyło najwięcej młodych mieszkańców
i gdzie jest relatywnie **najwięcej starszych**
osób, zarejestrowano **najmniej nowych**
podmiotów gospodarczych
i najniższy był wzrost liczby podmiotów
w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców.

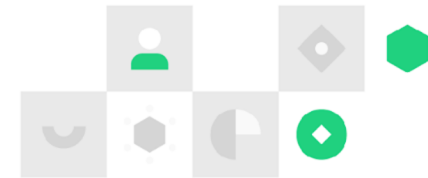

**Depopulacja może skutkować
niższym poziomem
prywatnych inwestycji,
co prowadzi często do spadku
liczby dobrze płatnych ofert
pracy i przyczynia się do
spowolnienia wzrostu
produktywności i płac.**

Ubytek liczby ludności może powodować zmniejszony popyt na mieszkania i lokale, prowadząc do **spadku cen / wartości nieruchomości**.

Zmiany te mogą przekładać się na infrastrukturę istniejącą na danym terenie, co w skrajnej sytuacji spowoduje (zwłaszcza w przypadku małych miejscowości) **duże trudności w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców**.

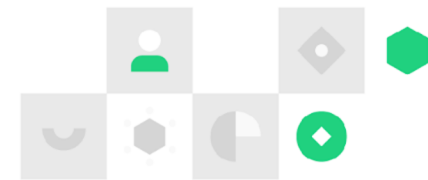

Struktura ekonomiczna, społeczna i demograficzna mieszkańców oddziałuje z jednej strony na dochody jednostek samorządu terytorialnego, z drugiej decyduje o potrzebach wydatkowych tych jednostek.

Młodzi mieszkańcy (dzieci i młodzież) to grupa, która ze strony sektora publicznego, w tym samorządowego, **wymaga znacznych nakładów** – związanych z edukacją, zdrowiem, wsparciem rodziny.

Jednocześnie jest to grupa, która bezpośrednio dla sektora publicznego **nie generuje żadnych dochodów** – gdyż nie płaci podatków.

Jednak ci młodzi ludzie, gdy wejdą w dorosłość i staną się aktywni na rynku pracy, **dostarczą dochodów poprzez płacone podatki.**

**W przyszłości to właśnie oni,
tak jak ich rodzice dzisiaj,
będą przyczyniać się
do rozwoju lokalnego –
tworzyć nowe przedsiębiorstwa,
nowe miejsca pracy.**

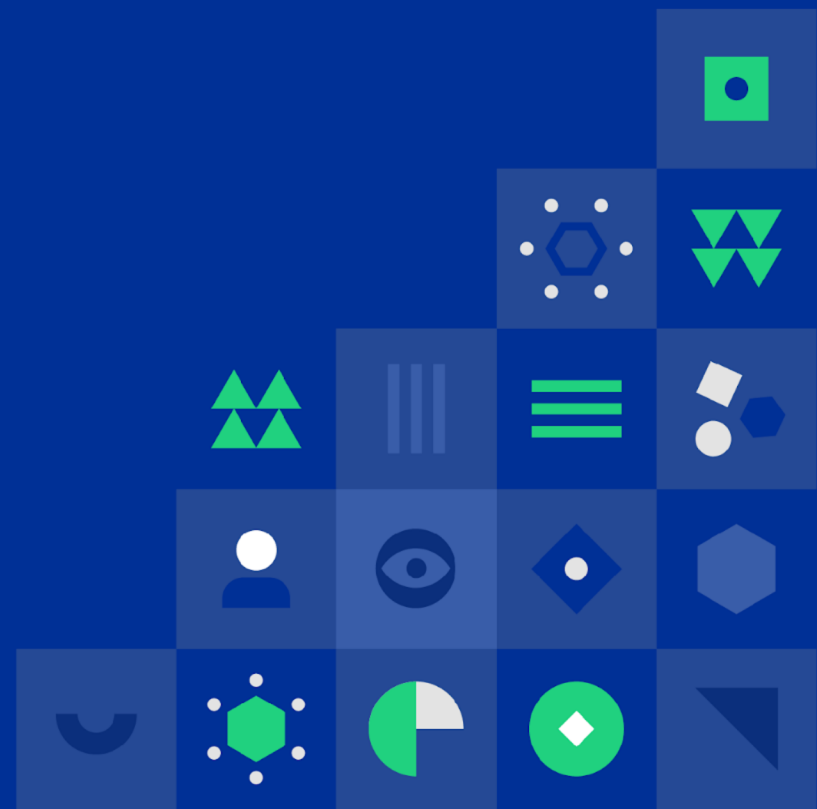
**Dajmy młodym głos i wpływ na
aktualne i przyszłe polityki lokalne.
Niech współprojektują swoje miasta
i wsie, by chciały związać z nimi
swoją przyszłość.**

**Stwórzmy przestrzeń do znaczącej
aktywności społecznej
i obywatelskiej.**

Część 2

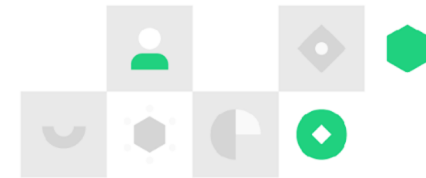
Lokalne sposoby na aktywność młodych

Kontekst

Od 1989 roku edukacja obywatelska nie była przedmiotem systemowych działań rządów. W efekcie:

- W szkołach dostarczana jest tylko pigułka wiedzy z zakresu **teorii** państwa. Brakuje rozwijania kluczowych **umiejętności** obywatelskich, jak podejmowanie oddolnych działań, krytyczne analizowanie informacji, udział w procesach decyzyjnych. Na poziomie postaw dominuje edukacja nie demokratyczna, a patriotyczna.
- Edukacja obywatelska do udziału w różnorodnych formach partycypacji (konsultacje publiczne, budżety obywatelskiej, posiedzenia rad gmin, głosowanie itp.) systemowo nie istnieje. Młodzi ludzie wchodzą w dorosłe życie bez odpowiedniego wyposażenia.

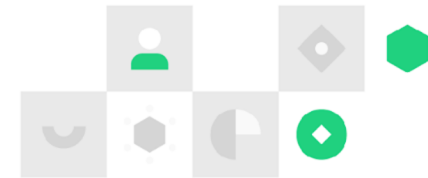

Szansa:

**organizacje społeczne na
rzecz edukacji i aktywizacji
obywatelskiej młodzieży**

Wobec braku polityki rządowej **prodemokratyczna edukacja obywatelska pozostaje przedmiotem troski, zaangażowania oraz działania NGO.**

To NGO wierzą, że partycypacja obywatelska jest kluczowa dla demokracji i podejmują działania na rzecz edukacji wzmacniającej ją.

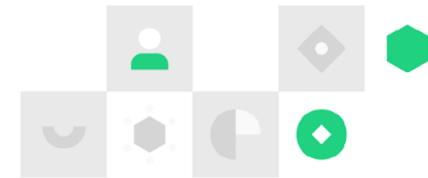

**Potrzebne partnerstwo
NGO i władz lokalnych
na rzecz edukacji
obywatelskiej**

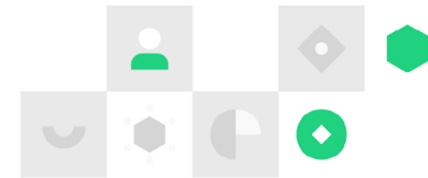
Kluczowym partnerem dla NGO działających w tym obszarze mogą być samorządy, gdyż to one:

- dysponują wolą polityczną niezbędną do tworzenia przestrzeni dla aktywności obywatelskiej, a szczególnie partycypacji w życiu publicznym,
- posiadają zasoby finansowe, które mogą przeznaczyć na zlecenie działań NGO-som,
- jako organy prowadzące szkół, domów kultury, bibliotek mogą mieć wpływ na program ich działania – szczególnie poprzez inicjowanie dodatkowych projektów z edukacji obywatelskiej.

Partnerstwo organizacji społecznych ułatwi

włączenie młodych ludzi do projektowania aktualnych i przyszłych polityk lokalnych, tak by odpowiadały one potrzebom, aspiracjom i marzeniom młodych.

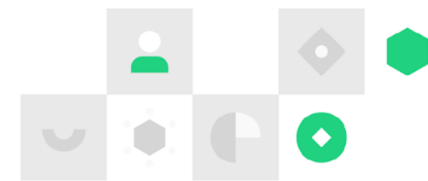

**Lepsza szkoła
z głosem
młodych**

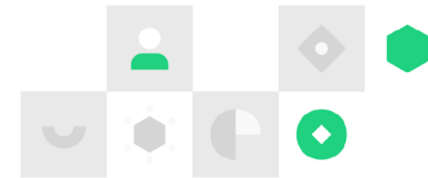
Dobra szkoła to dowód, że **gmina działa skutecznie**
w odpowiedzi na potrzeby młodych.

Warto ją projektować i ulepszać z młodymi.

Dobra szkoła

- Partycypacyjne zarządzanie szkołą
- Diagnozowanie potrzeb i problemów
- Samorządność uczniowska – realny głos uczniów i uczennic w podejmowaniu decyzji o szkole

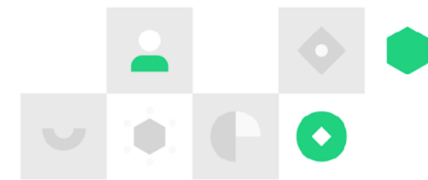

Samorządność uczniowska – podstawa aktywności lokalnej

Jak działają młodzi w ramach dobrego SU?

1. Analizują problemy i potrzeby młodzieży
2. Dyskutują o nich
3. Szukają wspólne z dorosłymi najlepszych rozwiązań
4. Wspólnie z dorosłymi je wdrażają

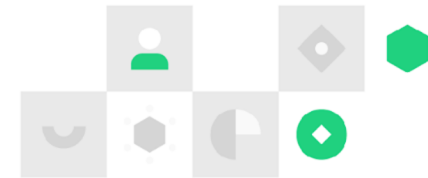

Przykład: wspólne projektowanie nowej biblioteki szkolnej

Biblioteka IX Liceum Ogólnokształcącego im. Klementyny Hoffmanowej w Warszawie

<https://hoffmanowa.pl/biblioteka/>

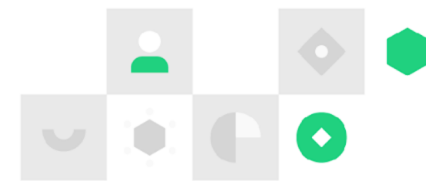

Otwieranie instytucji lokalnych na młodych

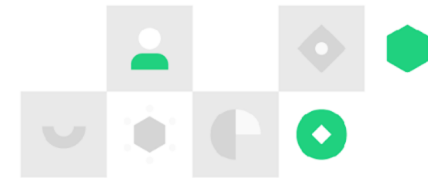
Dlaczego warto?

- **Młodzi są ekspertami od potrzeb młodzieżowych, kultury i estetyki młodzieżowej** – to oni mogą pomóc w diagnozie potrzeb, kontaktując się z różnymi przedstawicielami młodzieży, tak by zrozumieć, co jest ważne i potrzebne młodym. Warto zatem na różne sposoby konsultować program i sposób działania instytucji oraz włączać ich do współtworzenia oferty.

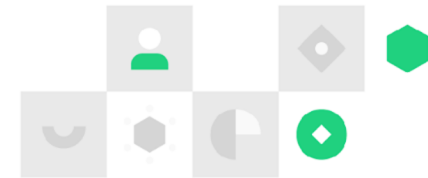
Dlaczego warto?

- **Do instytucji młodych przyciągają inni młodzi**, zatem promocja działań wśród nastolatków będzie łatwiejsza, jeśli pomogą nam w tym przedstawiciele tej grupy. Zadowoleni młodzi użytkownicy biblioteki czy domu kultury są najlepszą reklamą instytucji.
- **Młodzi ludzie mają dużo wiedzy, doświadczeń** i chętnie je wykorzystują, współtworząc program działania instytucji. Oddadzą swój czas, energię pomysły, by wzbogacić ofertę domu kultury, ośrodka sportu czy biblioteki.

Sprawdzone sposoby:

- Wolontariat młodzieżowy
- Konsultacje działania
- Młodzieżowe rady programowe

Dziękuję!

Olga Napiontek
olga.napiontek@civispolonus.org.pl

